

Andrew Yin Svoboda

(4. 2. 1977 – 29. 12. 2004)

MARTIN STŘEDA

pravdivé operní monodrama z jáchymovského pekla

A. Y. Svoboda: *Stále existují váleční zajatci, političtí vězni jsou fyzicky a psychicky týráni a mučeni.*

v titulní roli: **Tomáš Krejčí**, baryton

hudební nastudování a dirigent: **Gabriela Tardonová**

režie / prostorová instalace: **Rocc**

kostým: **Miroslava Matulová**

světlo: **Petr Kačírek**

dramaturgie: **Pavel Petránek**

manažer projektu: **Tomáš Cafourek**

produkce: **Opera Povera z. s. (1. projekt spolku)**

komorní orchestr 8 hudebníků

premiéra - 1. scénické uvedení v ČR:

21. 9. 2014, Komorní sál Hudební fakulty

JAMU v Brně

reprízy:

22. 9. 2014, Komorní sál Hudební fakulty JAMU

v Brně

1. 12. 2014, Olomouc* - FESTIVAL OPERA

SCHRATTENBACH

významná repríza - 10 let od úmrtí skladatele:

29. 12. 2014, Praha* - ROK ČESKÉ HUDBY 2014

repríza (v jednání):

23. 1. 2015, Praha* - FESTIVAL OPERA 2015

(* místo provedení bude dodatečně určeno)

životopis skladatele

Syn českého otce a čínské matky, rodák z kanadského Ontaria, vzorný a vnímavý student, nadějný hudební skladatel... Své první kompoziční úspěchy slavil již na střední škole se svým studentským muzikálem Earth Angels, vyvrálé skladby se datují již z dob jeho studií na McGill University v Montrealu (1996-2004). Po neméně úspěšném muzikálu Aah-Pootee! That's snow!, který skupina na základě mimořádného mediálního ohlasu uvedla i v New Yorku, se Andrewova pozornost obrátila k vážnější tvorbě a tak vznikla řada skladeb pro klavír, flétnu, violu ad. Z větších skladeb tohoto období jmenujme Maran Atha pro sbor, violoncello, klavír a bicí nebo Rhapsody pro orchestr. V roce 2002 přišla významná objednávka na orchestrální skladbu od Francouzského rozhlasu a Andrew se přestěhoval do Paříže, kde složil mj. skladbu Elevation (kterou později provedl mj. dirigent Kent Nagano) a studoval na L'École Normale Supérieur de Musique. Po návratu do Montrealu zakončoval v roce studium na univerzitě operou Martin Středa, ve stejném roce předčasně skončil jeho život...

www.andrewsvoboda.com

obsah opery

Hudební monodrama o Martinovi nás přivádí do začátku 50. let 20. století, tj. do doby, kdy komunistická diktatura v naší zemi měla nejtvrdší podobu. Desetitisíce charakterních lidí byly označeny za zločince a odsouzeny k dlouholetým těžkým trestům.

Mezi vězni nezákonně odsouzenými je i student Martin. V jeho životě není nic heroického, je to mírný a laskavý mladý muž, pacifista. Státní bezpečnost ho zatkla místo jeho otce, kritika diktatury, který uprchl za hranice. Martin má za sebou těžké tři roky. Během brutálních výslechů STB a tvrdé práce v jáchymovských dolech přišel o zrak a stal se nervově labilním. Jeho srdce je plné výčitek vůči vyšetřovatelům, státu i vůči otci.

V posledních dnech se podařilo do koncentračního tábora propašovat dopis od Martinova otce, ten však bachař zabavil dříve, než ho mohl někdo Martinovi přečíst. Za tento přestupek, na němž neměl nejmenší podíl, byl Martin potrestán přesunem na samotku, tj. do betonového bunkru, kde bez otopu hrozilo vězni zmrznutí.

Kamarád Honza chce Martinovi v jeho těžké situaci propašovat kousek chleba, za to se dostane do sousední cely sám a Martinovi jako zpřísnění trestu je odepřen další přiděl uhlí. Nyní odděluje oba vězně betonová zeď, přes kterou spolu mohou korespondovat pouze Morseovou abecedou. Martin myslí na svůj výčitekmi zjitřený vztah k otci a velmi se tím trápí. Tak rád by znal obsah zabaveného otcova dopisu! V tu chvíli mu bachař hodí otcův dopis do cely. Je to ovšem krutý výsměch, protože nevidomý Martin si dopis nemůže přečíst.

Martin je zoufalý. Nejvíce ze všeho si vždycky v životě cenil svobody. Teď mu zbývá jediná možnost svobodného činu, nepoužít poslední trochy uhlí, které ještě v cele zbylo. Místo toho posledního zdroje tepla hází do ohně otcův dopis, stočí se na holé pryčně do klubka a v myšlenkách na svého otce se poddává nevyhnutelnému konci.

další odkazy:

www.radio.cz/en/section/curraffrs/in-memory-of-young-composer-andrew-yin-svoboda

www.cesky-dialog.net/clanek/2113-martin-streda-v-new-yorku-operni-premiera-z-jachymovskeho-pekla

www.cesky-dialog.net/clanek/3722-martin-streda-an-opera-from-jachymov-039-s-hell-new-york-city-premiere

zpracoval 10. 9. 2014:

Rocc
umělecký vedoucí Opera Povera z. s.